

Slika cerkve in okolice.

Il.Slov.1930,L.VI,št.11,str.85.

Die aus dem Jahre 1673 stammende Kirche ist zu klein und mit Bauschäden behaftet. Ein Neubau der Kirche ist in Aussicht genommen, wobei der Turm erhalten bleiben soll... Konserv. Wist bezeichnet die alte Kirche als architektonisches unbedeutend und empfiehlt im Hinblick auf das nachgewiesene Kultusbedürfnis und die Bauauffälligkeit die Zustimmung zur Demolierung unter der Bedingung zu geben, dass von der sonst ganz belanglosen Ausstattung die St. Veitsstatue und ein gotischer Luster erhalten bleibe und in das Innere der Kirche übertragen werde.

MDZK: št.III.F.7, l.1908, str.24: Tätigkeitsberichte.

Zur Demolierung der Kirche hat die Z.K. die Zustimmung erteilt. Der Turm soll erhalten bleiben, erhöht und in den Neubau einbezogen werden. Die Z.K. spricht sich für die Belassung des Turmes in seiner bisherigen Gestalt aus.

MDZK: št.III.F.8, l.1909, str. 317: Tätigkeitsberichte.

(St. Veit).

Pravilno orientirana cerkev stoji v ravnini tik ceste Grobelno-Šmarje.

Viri in literatura: Farna kronika.

Cerkve je manjša, skromna stavba. Sestavljajo jo: prizmatičen zvonik, pravokotna ladja, kateri je na severu prizidana višja, s posnetimi ogli zaključena kapela, na jugu pa enaka visoka, globoka $3/8$ zaključena kapela, $3/8$ zaključen enako visok in širok prezbitrij, kateremu je na severu prizidana pritlična zakristija. Gradnja je kamenita, ometana; strehe so škrljeve, prezbitrijeva opečna, zakristije betonska, zvonikova izrazito

zvonasta, pločevinasta.

Zunanjščina: Je nezanimiva. Zvonik opasuje plitev talni zidec, slede 4 pristrešni, kameniti, žlebasti zidci ter raven profiliran fabion. Ob oglin ga poživiljajo lizene. Od vhodov je glavni ppk, vkomponiran v pp okvir. Lok mu je trikrat izžlebljen. Nad njim je letnica 1946. V prvi etaži je pp okno, v naslednjih več pp lin, v zadnji pa birofne zvonove line renesančno razčlenjene ter ločene s kvadratnimi slopiči. Na južni steni je v nižini prve etaže leseni kip sv. Vida iz konca 17. stol.

Ladja, prezbiterij in zakristija se brez talnega zidca, severna kapela ima plitvega, južna pa možnega, pristrešnega. Fabioni celotne stavbe so konkavni in kar se da enostavni. V obe kapeli vodita iz zapada preprosta portala, v severno pp, v južno ppk. Okna so pp z stopničastim ostenjem, le v južni kapeli s kamenitimi okvirji in ravnim ostenjem.

Notranjščina: Zvonica ima križni obok, cementen tlak ter 2 velika kropilnika. Nekoč se je verjetno odpirala na vse 3 strani, sedaj ima samo zapadni vhod. Prehod iz zvonice v ladjo je brez vrat, zgoraj usločeno zaključen ter opremljen z letnico 1673.

V ladji je tlak cementen, v kapelah so kamenite plošče. V desni kapeli je zelo dolga napisana plošča, ki ni več v celoti čitljiva. Glasila se je: ALLHIER UNTEN RUHET EHRSAMME I...FIDLER UND SEINE SCHWESTER 24 JAHRE KIRCHENPROBST UND WOHLTHATER, WELCHER DEN 19. AUGUST 170. IN GOTT VERSCHIEDEN IST, WELCHEN GOTT UNS ALLEN EINE GLÜCKSELIGE AUFERSTEHUNG WERLEICHEN SOLLE.

Pevska empora je vidana in počiva na 2 toskanskih stebrih in 2 križnih oboih ter banji. Empora je za 1 m podaljšana proti ladji in ima leseno ograjo. Ladjo pokriva banja s 3 pari sosvodnic, od katerih je srednja širša ter

prilagojena kapelinima slavolokoma. Preprost ppk slavolok vodi v enako širok in visok prezbitერიj, pokrit z grebenastim križnim obokom in tristranim sosvodničnim zaključkom. Vsi oboki se končujejo z maltastimi, pozno-baročnimi konsolami. Obok v desni kapeli je banja s parom sosvodnic in tristranim zaključkom, ki "počiva" na enakih "konsolah" kot v estali cerkvi. Leva kapela ima v oglih 4 pilastre, ki nosijo gredo in potlačeno kupolo s 4 sosvodnicami. Iz te kapele kot skozi levo prezbitერიjevo steno vodita preprosta pp portala v zakristijo, katere pod je l^{esn}, pokriva pa jo banja z 2 sosvodnicama. Vsa notranjščina je bila l. 1945. tonsko popravana. Iz leve kapele vodijo kasneje vsekane stopnice skozi ladjino steno na pevsko emporo.

Oprava: Glavni oltar tvori preprosta menza s prizmatičnim tabernakljem. Na steni za olt^arjem visi slika opl, ppk, predstavljajoča mučenje sv. Vih. Izdelal jo je l. 1888. Matija Bradaška. Ob straneh stojita kipa Petra in Pavla rokodelske kvalitete. Oltar je l. 1888 izdelal Ignacij Oblak iz Celja.

Oltar v desni kapeli, posvečen sv. Luciji, je izdelal l. 1849. Leopold Götzel za 297 gl. Držan je v baročni tradiciji, le tabernakelj je neoromanski. Oltar v levi kapeli je posvečen Janezu Nepomuku. Tvorijo ga : zidana prizmatična menza, nekoliko širši podstavek, prostorno razgibana predella, tvoreča obhodna loka, nastavek, katerega nosita 2 para stebrov in par pilasterskih slopov ter ob strani dve voluti, golšasta greda, ki se v ~~xxx~~ sredini usloči ter končno atektonska atika z usločenim gredo in volutama ob straneh. V glavni niši, ki je konkavno-konveksno zaključena, stoji kip Janeza Nepomuka, med stebri in nad obhodnima lokoma pa kipi Vincenca, Valentina, Ignacija in Alojzija. V atiki je gborija oglakov, žarkov in puttov in kipa obeh Janezov, na vrhu grede pa stoji Dobri pastir. Tabernakelj

je neoromasni. Na oltarju je napis: L. I. C. HEAC ARA ERECTA EST AD HONOREM S. JOHANNIS NEPOMUCENI M. ANNO 1734 SUB M. G. J. PAROCHO PONUICULIS .

Nekoč ~~še~~ je na oltarju najajala slika ~~patronam~~^a, na kateri je bila letnica 1735. Oltar je torej iz 1. pol. 18. stol. in srednje kvalitete. Zadnjič je bil oltar obnovljen l. 1858. Od Leopolda Götzla iz Ljubljane, ki je nabavil tudi novi tabernakelj.

Križev pot iz l. 1848. je močno ledirano delo, izvršeno prosto po Führeru. Vsa ostala oprava in oprema je bp.

Zvonik: V njem visijo 3 železni KID-ovi zvonovi iz l. 1922.

Podstrešje: Vsi oboki so kameniti. Sled strehe na zvonik^u~~ovem~~ dokazuje, da je bilo ~~ce~~trešje prvotno nižje, tako da je bila leva kapela visoko, desna pa nekoliko nad njim. Leva kapela je imela sploh posebno streho, medtem ko podstrešje ~~na~~ desne ne kaže sledov ometa, torej je bila ladja dvignjena, ko sta stali že obe kapeli.

Resume: Cerkev je bila zgrajena l. 1667 ter je naslednje leto dobila zvon, katerega je vžil Peter Zwelfer v Grazu. Cerkev je še danes z zvonikom vred enotne gradnje. K tej stavbi so prizidali v l. tretinji 18. stol. najprej desno in potem še levo kapelo. Ladjo so dvignili in obokali ter mogoče preobokali tudi prezbiterij v 2. pol. 18. stol. Ko so obokavali cerkev, so zgradili tudi pevsko emporo ter speljali ~~manjo~~ stopnice iz leve kapele. ^{1st}Zaključijo so prizidali, ko je cerkev postala farna (1786) ali še celo kasneje.

Okolica: Do l. 1828. je bilo okoli cerkve pokopališče, ki so ga takrat prenesli na sedanje mesto.

Župnišče je bilo zgrajeno l. 1791. Je enonadstropno poslopje, ki jexix

bilo do l. 1829. krito s slamō. od tedaj z opeko. Nasproti župnišča je stara klet z letnico 1826 ter ppk nišo, kjer je stala nekoč gotovo kaka plastika. Stara šola, katero je l. 1867. prevzela država, je iz l. 1829. Bila je prvotno leseno poslopje, kjer sta stanovala kaplan in mežnar. Kaplanija je bila zgrajena l. 1834. Zgradil jo je župnik Malignani, Vse naštete stavbe, ~~deloma xxx deloma xxx~~ ki so grupirane okoli cerkve, imajo kamenite bidermajerske portale, deloma pp, deloma ppk oblike.

Konservatorske opombe: Cerkev dela vtis zanemarjenosti, Nepomukov oltar je potreben obnove. Stavba trpi na talni valgi.

Ostalo:

Opombe:

J. Curk: Celjska topografija (Šentjur), rkp. str. 143, 143', zapiski 1960.